

April na filmskih platnih

Je »Obuti maček« prava rešitev za »Mojco«

Zdaj je na pomoč prihitela Jugoslovanska kinoteka, se pravi — njena ljubljanska podružnica in posodila že izčrpanemu sporedu otroškega kina MOJCE (za zdaj) tri svoje filme: OBUTEGA MAČKA, nadalje film PISANI PROGRAM RISANK in — seveda tudi še aprila — švedski film PIKA NOGAVIČKA. Pa lepo po vrsti: edina kinematografska dvorana, adaptirana in namenjena izključno otrokom, torej: edina v Jugoslaviji (če nam je dovoljena te neskromnost!), ne bo klonila! Ostala bo to, kar je: otroški kino! Preplah glede filmskega sporeda seveda še vedno ostaja: novih filmov ni, vendar pa si obetamo sprva od Kinoteke, potem pa še iz »lastnih virov« dovolj pomoči, da bo ta ljubljansko-šišenski kinematografski unikat obstal! Torej k sporedu: rekli smo že — OBUTI MAČEK, slovita japonska risanka o pogumnem »mačku v začaranih škornjih«, torej ne o »mačku v vreči«. Naslednji film ima preprost naslov: PISANI SPORED RISANK: to bo prikupna filmska enolončnica, kjer ne bo manjkalo ne junakov iz slovityh risanih filmov, ne kratkih filmčkov o živalih. Tretji film, ki bo zapolnil aprilске vrzeli, je slovita PIKA NOGAVIČKA, katere norčij naši malčki že lep čas niso videli. In še nekaj (velja pa za vse Šiškarje): držite pesti za MOJCO!

Kaj pa kino ŠIŠKA? Nova zvezda ameriškega filma, pol-otrok in pol-dekle, Pia Zadora, pa že malce ostarela »zvezda« ameriškega filma Telly Savalas (oh, Kojak!) se bosta predstavila v filmu GOLJUFIVA IGRA režiserja Matta Cimberja, v zanimivi in napeti kriminalki, ki se dogaja v Las Vegasu, središču nočnega življenja. Ameriški film LOV DO SMRTI je pustolovska zgodba in predstavlja dva znana filmska obraza: Charlesa Bronsona in Leeja Marvinia. Film je posnet po resničnem dogodku o pregonu norega človeka — lovca. Zgodovinsko-pustolovski film ZADNJI JUNAK DIVJEGA ZAHODA (režija William A. Graham) nas vrača v leto 1900 in nam predstavi usodo »zadnjega junaka Divjega zahoda« Harryja Tracyja. Ameriški vohunski film »PROJEKT: UMOR« govori o posebnem agentu ameriške CIA, ki se »izključi iz igre« in gre v Manila. Mu je to uspelo? Da bo aprilška filmska kupa polna, še repriza spektakla DESET ZAPOVEDI. Toda o tem je naša Tribuna že pisala.

Heda Trelec-Bren

Krvodajalka že trideset let

S Hedo Trelec-Bren sva klepetala v njenem stanovanju. Nekoliko naju je motil hrupni promet na Celovski, vendar pa je pogovor tekel, cestni direndaj sva kmalu kar preslišala:

»Krvodajalstvo« se je za híp zamislila Heda, »krvodajalstvo je nekaj, česar še pred tridesetimi leti nismo imeli, zdaj pa je darovanje krvi organizirano, urejeno na prostovoljni osnovi in vsakomur jasno. Kdor ima čut do drugih ljudi, daje kri in se zaveda plemenitosti svojega dejanja.«

● Delo Hede Trelec-Bren na področju krvodajalstva pred tridesetimi leti lahko ocenimo kot pionirsko. Koliko je bilo potrebno pojasnjevati, rušiti predsodke, organizirati predavanja, z zamisljijo prodirati v delovne organizacije?

● »Leta 1953 smo začeli. Šišenskemu zgledu odbora krvodajalcev so zatem sledili tudi drugod. V Ljubljani, Sloveniji in Jugoslaviji. Nekoč je dajanju krvi sledilo plačilo, mi pa smo želeli vzpostaviti tudi na tem področju nove odnose. Ščasoma smo vsepovsod z ljudmi našli skupen jezik in dandanes je krvodajalstvo organizirano in obče priznana potrebna dejavnost.«

● Pred tridesetimi leti je, denimo, Heda teorijo krvodajalstva enostavno podkrepila z dokazi tako, da je najprej sama dala kri. Podobno so ravnali tudi drugi aktivisti, tudi direktorji podjetij in drugi vodilni tovariši, ki so akcije darovanja krvi javno zagovarjali. Na tako »otipljivih« dokazih je torej krvodajalski odbor gradil svojo dejavnost.

● »Pri tem pa sem kot tajnica odbora propagirala in organizirala odvzem krvi, iskala predavatelje in še danes ne vem, kako sem

vse pravzaprav zmogla. Najbrže sem to počela rada in z zavestjo o koristnosti svojega ravnanja.«

● Hedi je zibelka stekla pred 71 leti v Ljubljani. Najstarejša med štirimi otroki se je morala najprej dokopati do lastnega kosa kruha.

● »Med počitnicami smo dekleta mešale malto, za zaslužek smo lahko jeseni kupile šolske knjige. Že takrat pa sem delovala v podmladku Rdečega križa.«

● 1938 je pred matičarjem rekla »da«, 1941 doživela zasedbo in razkosanje domovine. V najtežjih časih majhnega naroda Heda ni čakala križem rok. Kmalu je zbirala sanitetni material, denar, obutev, obleko in po zvezah Osvobodilne fronte pošiljala v hribe. 1943. leta udarec. Primejo moža in ga odpeljejo v Dachau.

● »Govorim nemško in italijansko, toda nisem se odločila za službo tolmača, ki so mi jo ponujali. Tako sem prav slabo živela.«

● Svoboda! Neopisljivo lepo in tudi mož je preživel pekel z žicami ograjenega nemškega osvobodjanja dela in duha. Obnova porušene domovine, udarniško delo:

● »Marsikaj smo za Rdeči križ počeli v Šiški. Naše dejavnosti so segale še na področje tuberkuloze, alkoholizma, zametkov nege na domu, prvih ekip pomoči. Glejte, če bi imela dovolj fizičnih moči, bi se posvetila prav negi na domu. Koliko je potrebnih pomoči v naši bližnji okolici? Ozrimo se naokrog, pogledimo prek hodnika, dvorišča in ne bo nam treba mnogo iskati.«

Pomoč ostarelim. Prav tu bi se lahko kalili bodoči aktivisti Rdečega križa. Mladi, okretni, močni ljudje. Nasekati drva, skočiti v trgovino, pospraviti premog, skuhati toplo jed in še je mogoče naštevati drobna humana dejanja, s katerimi se plemeniti značaj in pomaga sočloveku.

● Heda Trelec-Bren že nekaj let živi nekoliko odmaknjena nekdanjemu življenju. Prepustča delo mlajšim, zdravim, okretnjšim. Vendar pa se še sestaja z bivšimi aktivisti, napiše prošnjo, uredi to ali ono bližnjemu, ki je v težavah:

● »Zdaj nastopajo mladi, žal pa vidim, da so maloštevilni. Vzgoja se začne od mladih nog, pri nas pa vse bolj pomemben postaja denar. Žal...«

● Tako mi je pripovedovala Heda Trelec-Bren. Mirno se je namestila v velikem naslanjaču in v njenih velikih očeh je bilo natanko razbrati, kako poleg svojih težav hoče in zmore videti tudi težave drugih:

● »Skromna sem, vendar pa so nekateri pomoči še potrebnejši. Pri krvodajalstvu pa tole: samo zdrav človek lahko daje kri. Ni dobro po mojem mnenju dajati kri pred 18. letom. Mlado telo se še razvija. Lahko pa darovalci dajejo kri tja do 60. ali 65. leta. Darovanje krvi resnično nikomur ne škodi, ni pa mogoče povsem opisati daljnosežne koristnosti humanega dejanja.«